

Patiment psíquic, interseccionalitat i trauma (2a ed.)

DURADA: 8 hores

DATES: Dijous 5, 12, 19 i 26 de novembre 2026

FORMAT: En línia

HORARI: de 17.00 h a 19.00 h

LLOC: Aula virtual del CEESC

INTRODUCCIÓ

Formació orientada a dotar d'eines conceptuals i metodològiques que permetin repensar les pràctiques professionals entorn del patiment psíquic des d'una mirada crítica, interseccional i sensible al trauma.

S'explorarà l'anàlisi crítica dels marcs explicatius a l'entorn de la salut mental, així com la relació entre el saber mèdic i els sistemes de dominació. S'abordaran els impactes de la violència sistèmica i del trauma com a fenomen quotidià en l'atenció social, així com el funcionament institucional i les seves violències.

FORMADORA

Clara Castaño Escat, educadora social, llicenciada en Belles Arts, postgraduada en Salut Mental Col·lectiva i Terapeuta Corporal Integrativa especialitzada en Trauma. Doctoranda en Antropologia Mèdica per la URV. Docent a la Universitat Oberta de Catalunya i membre fundadora [d'Abilis](#). Ha treballat en l'acompanyament de dones i identitats dissidents en múltiples entorns vulnerabilitzats i en la facilitació de xarxes col·lectives per l'acompanyament de les crisis i les experiències de patiment.

OBJECTIUS

- Generar un espai de pensament col·lectiu des d'on revisar els marcs explicatius dominants i explorar alternatives.

- Facilitar recursos conceptuals i metodològics per a la comprensió del patiment psíquic i el trauma com a fenòmens situats i significatius, en contextos d'intervenció social.
- Promoure pràctiques professionals ètiques, no patologitzadores i sensibles al context, que reconeguin la legitimitat del malestar i el valor de les respostes subjectives al dolor.
- Fomentar la reflexió crítica sobre el funcionament institucional i les pròpies pràctiques professionals, per afavorir processos de transformació en clau de cura, responsabilitat col·lectiva i justícia social.

METODOLOGIA

Formació fonamentalment teòrica, rica en fonamentació teòrica i metodològica, que incorpora dinàmiques participatives, treball en petits grups i espais de debat i construcció col·lectiva, així com la possibilitat de fer lectures prèvies entre sessions.

CONTINGUTS

- El patiment psíquic com a experiència humana i com a resposta al context.
- Els marcs explicatius com a conjunt de creences, valors, llenguatge i relats que utilitzem per donar sentit a una realitat.
- El model mèdic hegemònic com a model dominant i les seves problemàtiques.
- Les estructures de dominació com a sistemes socials que generen desigualtat, exclusió i violència de manera sistemàtica.
- La interseccionalitat com a eina d'anàlisi que permet entendre com els diferents eixos de desigualtat (el gènere, la raça, la classe, la discapacitat, etc.) es creuen i s'acumulen en la vida de les persones.
- El trauma com a resposta del cos i del sistema nerviós.

Sessions

Sessió 1: El patiment més enllà del diagnòstic: Marcs explicatius i narratives entorn del patiment

Introducció al concepte de marcs explicatius com a relats que donen sentit al patiment. Revisió històrica del tractament de la diferència i construcció social de la malaltia mental. Fonamentació del model mèdic hegemònic i de les principals crítiques contemporànies que qüestionen la seva centralitat en l'atenció psicosocial.

Sessió 2: On hi ha opressió hi ha dany: Estructures de dominació i interseccionalitat

Anàlisi del patiment psíquic des d'una perspectiva interseccional, que posa en relació les opressions estructurals amb les formes en què es viu i es respon al malestar. Revisió de dades i experiències que evidencien la dimensió social i contextual del patiment.

Sessió 3: El trauma com a experiència fisiològica i com a fenomen polític

El trauma des d'una doble mirada: com a fenomen fisiològic i com a experiència situada en contextos de violència sistèmica. El trauma com a resposta significativa al context. Introducció d'eines conceptuals i metodològiques per a un acompanyament més integral i crític des de l'educació social.

Sessió 4: Entre el dany i la cura: institucions, pràctiques i resistències

Reflexió sobre el paper de les institucions i les pràctiques professionals en la producció de dany o cura. Anàlisi de com operen les violències institucionals. Reflexió i espai de treball col·lectiu sobre bones pràctiques.